

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt. 50 kr. v. 5 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A horvátországi választások.

Horvátországban a napokban ér-
tek véget a tartomány-gyűlési választá-
sok. A választások eredménye igen
jelentékeny meglepetést fog kelteni
azokban a körökben, a melyek Hor-
vátország viszonyai iránt érdeklődést
tanúsítanak. Az eredmény ugyanis a
bán vezetése alatt álló u. n. a nem-
zeti párt jelentékeny megfogását és
szel szemben a Strossmayer püspök
befolyása és Starcevic Antal emléke
által vezetett egyesült ellenzék tek-
élyes megnövekedését jelenti. Az idők-
nek ez a meglepő és felette érdekes je-
lensége megérdemli, hogy foglalkozzunk
vele egy keveset.

A horvátországi választások er-
ménye kettőt jelenthet. Jelentheti pe-
dig vagy a magyar befolyás lényeges
reduktióját, vagy a választásokat veze-
tő kormányhatalom részéről a veze-
tésben egy új, az eddigiektől eltérő
irány inagurálását. Akármelyiket fo-
gadjuk el e két feltevés közül, a ma-
gyar politikára nézve igen érdekes,
bár cseppet sem öröndetes követke-
zetéseket kell belőle levonnunk.

Alig volt még a magát szabad-
elpártnak nevező politikai közke-
retű társaság életében mozzanat, a mely-
re több büszkeséggel, több hivatkozá-
sal mutattak volna az uralkodó rend-
szer hivatalos magaslatáról, mint Hor-
vátország pacificaciojának eredményére.
Minden igaz hívó mameluk áradozva
beszél a kormány szerencsés választá-
sáról, mely a báni székbe Khuen
Héderváry grófot ültette és mindeaki,
a ki a bán szerencsés keze eredmé-
nyét hirdetett consolidatio művére a ha-
sápsis érzelmével tekintett, a haza-
árulás bűnének gyanúja keveredett.

És most ezzel szemben a lefolyt
tartománygyűlési választások er-
ménye azt demonstrálja, hogy a bán co-
lossalisan mondott sikerével való el-
ragadtatás kissé jogosulatlan, ellenben
az annak állandósága irányában kife-
jezett skepsis nem minden alapot nél-
külöző volt.

Vajjon mi idézte elő a horvátor-
szági állapotoknak ezt a változását?
A szabadelvű pártra nézve, mely
annyira tetszelgett magának a horvát
állapotok consolidált voltának dicsősé-
gével, nem volna érdektelen kutatni
egy kissé ennek a kérdésnek a meg-

fejtését. S a mint nem lenne egy
cseppet sem felemelő a magyar kor-
mányra és pártjára nézve annak con-
statálása, hogy a sokatmagasztalt bán
politikájának fényes eredménye tulaj-
donképen csak az elégtelenség erő-
szakos elfojtásában, a felhalmozódott
tűzanyag mesterséges hamu alá rajtá-
sában állt: még kevésbbé volna nehéz
annak bizonyítása, hogy a bán állító-
lagos sikereinek a tartománygyűlési
választásokban mutatkozó ezt a deca-
dentiáját és a tulzó horvát követelé-
sek erőteljes előtérbe jutását az a fri-
vol játék idézte elő, melyet a Khuen
Héderváry bán miniszterelnöki jelöl-
tségének ismételt felszínre vetésével
és e jelöltség ideájának brüsque és
durva viszautasításával egyfelől az ud-
vari körök, másfelől a szabadelvűek
nemes társasága mutattak be nem-
régén.

Nem tudjuk, hogy e két feltevés
közül melyiknek több a jogosultsága,
de azt tudjuk, hogy bármelyiknek el-
fogadása egyik legerősebbnek vált ta-
lapzatát dönti meg annak a sikernek,
melyet a szemfényvesztés egész vir-
tuoizálásával annak a szinte közhiede-
lemmé vált vélekedésnek felkölté-
sére használt fel a kormány, hogy
Horvátországban minden, az egységes
állam eszméjére veszedelmes törekvést
sikerült neki elfojtania.

Ámde azt mondtuk, hogy a hor-
vátországi választások eredménye nem
csupán a magyar befolyásnak és az
ezt képviselő bán sikereinek megingá-
sáról, hanem e választások kezelésében
beállott szellem változásáról is tanu-
skodhatik. S tényleg híre is jön annak,
hogy a választásoknak ezt a jelenté-
keny feltűnést keltő eredményt volta-
képen a bannak minden ellenézet ér-
vényesülése előtt tért nyitó magatar-
tása tette lehetővé.

„A bán — mondja ez a tudósi-
tás — átlátta, hogy egy teljesen a
központi hatalom céljainak szolgáló
tartománygyűlés nem felelhet meg hi-
vatásának és elhatározta, hogy szabad
folyást enged a különböző politikai né-
zetek és felfogások érvényesülésének.”

Nos vajjon olvasta-e ezt a tudó-
sítást Bánffy Dezső báró? És ha ol-
vasta, ugyan mit szól hozzá?

Avagy nem találná jellemzőnek
és tanuságosnak, hogy Khuen Hédér-
váry Károly gr. a vaskezü, az erős

akaratu horvát bán, a kinek sikerei
előtt a közel multban épen a populus
Bánffyánus leghűségesebb janicsárjai
borultak le a legnagyobb emphasissal,
szembe egy heterogen elemekből összeve-
rődött, részben törvényen kívül, de min-
denesetre az utopiák világában élő ellen-
zékkel, kénytelen átlátni, hogy a választá-
si erőszak alkalmazása nem politika, hogy
a politikai ellenfél hajtó vadászszerű
üldözése nem államférfini cselekedet,
hogy az ellenzék ellenőrző befolyásának
nélkülözése a közkormányzatnak nem
dicsősége, de akadály.

Midőn Khuen gr. magyar minisz-
terelnöki jelöltsége az ismeretes intri-
guák következtében ismételtelen meg-
bukott, az officiosus tollforgatók és
folyosói bölcsek azzal csititgatták a
báni méltóság nem nagy épülésére is-
mételtelen senált komedia felett zajon-
gokat: „A magyar parlamentarismus
nagy érdekeit nem volt szabad kizsol-
gáltatnunk egy dicasterialis államférfi-
u felfogásának.”

Ám ha a horvát tartománygyűlési
választásokban csakugyan a Khuen Hé-
derváry báró jelzett felfogása tette le-
hetővé az ellenzék érvényesülését, ugy-
ez a dicasterialis államférfi u lezket
adhatna a parlamentarismusból a do-
boki státusbölcsnek. De Bánffy ur
persze Sullától, Guizottól és Bachtól
tanulja a — parlamentarismust.

Dr.

Botrány az osztrák parla-
mentben.

A kulturvolk honatyái ugyancsak bot-
rányos dolgokat művelnek. A tegnapi ülésen
is a következő épületes jelenetek játszo-
tak le:

Az ülés kezdetén hangok hallatszottak
fel a karzatra.

Kramar, az ifjucseh alelnök idegesen cse-
gett és odakiállított a németekhez:

— Viselkedjenek már egyszer tiszte-
ségesen! Az elnököt már beteggé tették.

Az a tombolás, az a lármá, az a dü-
börgés, kiabálás, szitkozódás, a mely e sz-
vakat követte, egyszerűen leírhatatlan. A bot-
rányok egész sorozata követte egymást.

A németek hangja először az elnök-
ség ellen fordult. Fenygető öklökkel rohan-
tak az elnökség felé s oda kiabáltak a leg-
sértőbb kifejezésekkel. Az ilyenek, mint:

— Abczug az elnök! — Menjen haza
Csahországba! Ki vele! — még a szelidebbek
közé tartoztak.

A nagy zajban egyszerre koppanás ütötte

Ami most az évi eső átlagos eloszlását
illeti Erdélyben, ugy a következőket jegyez-
zük meg. Erdély legnagyobb részében az
átlagos évi csapadék 600—700 mm. között
van; ez a zóna befoglalja az egész mede-
nét, melyben közepén a Maros mentén és
Csikme gyében a gergyói, fel- és al-csik me-
denezékben mint valami szigetek ékelődnek
közbe a 600 mm.-en alóli zónák.

700 mm.-en felüli csapadékok csak a
határhegységekben és a Hargitán találunk.
A nyugati határhegységben, a Moma-Kodru
lejtőin, de már a Körösök-felé eső részen
1240 mm.-re emelkedik a csapadék; a Hargi-
tán Fancsal 1060 mm. évi esőt kap.

Az évi csapadék területi eloszlásának
emez általános vonásainál a vizek járása és
a földmívelés szempontjából talán még na-
gyobb értékűek azok, melyek a csapadék
időszakonként való eloszlását jellegzik.

E tekintetben rövid szavakkal azt mond-
hatjuk, hogy miként Európa nagy részében,
ugy Erdélyben is nyáron van a csapadék
maximuma és télen van minimuma. Miként
a hőmérséklet és az elpárolgás legnagyobb
nyáron és legkisebb télen, ugy az eső elosz-
lása is ezt a jelenséget mutatja: a legtöbb
csapadék nyáron, a legkevesebb télen van.

Azonban az erdélyi esőknek az év fo-
lyamán való megoszlásában igen feltűnő és
különleges dologgal találkozunk, mely Ma-
gyarország többi vidékein föl nem talál-
ható.

Ugyanis az eső havonkénti átlagos me-
nyisége egész Erdélyben januártól—júniusig
növekedik és júniustól—januárig ismét meg-
fogy.

Hogy a dolgot világosabbá tegyem, ide
írom a kolozsvári eső havonkénti átlagos el-
oszlását oly megjegyzéssel, hogy az átlagok
az 1882-től 1891-ig terjedő tíz évi ciklus
adataiból képezzék.

A csapadék havonkénti átlagos elosz-
lása Kolozsvárt:

Januárban	17 mm.
Februárban	21 „
Márciusban	29 „
Áprilisban	45 „
Májusban	87 „
Júniusban	111 „
Júliusban	103 „
Augusztusban	66 „
Szeptemberben	55 „
Októberben	46 „
Novemberben	36 „
Décemberben	30 „

Egész évben 646 mm.

E kimutatásból látható, hogy az eső
havonkénti mennyisége, majdnem egyen-
letesen emelkedik januártól—júniusig és
innen januárig ismét egyenletesen fo-
gy.

Magyarország egyéb részeiben az elosz-
lás egészen más; legtöbb helyen az eső mi-
nimuma februárban, maximuma pedig június-
ban van; de e két szélsőség közt az év fo-
lyamán a csapadék mennyiségének többszörös
emelkedését és esését találjuk. A júniusban
kívül főként az október szokott esős lenni,
sőt a Dunántúl és a Tengeremléken az októ-
ber a legesőbb hónap.

A meteorologiai észleletek általában a
nyárt csapadékokban gazdagabbnak mutatják a
tavaszról, a közfelfogás pedig inkább a ta-
vaszt tartja esősebbnek. Azonban a tavasz a
hőleadással kapcsolatos nedves, sáros volta
miatt kelti az emberekben ezt a hitet, de a
lecsapolások, — miként azt az észleletek
kétségtelenül bizonyítják, kisebb mérté-
kűek tavasszal, mint nyáron.

Az a körülmény, hogy Erdélyben az

mert annak elrendelésére és végrehajtására
a belfügyminisztert az 1886. XXI. t. cz. 4.
§-a minden kétséget kizáró bizonyossággal
felhatalmazza.

Egészen más világításban fog állani,
azonban előtűnik a dolog, ha figyelembe ve-
szük, hogy a szóban forgó vizsgálatok köz-
vetlenül az általános képviselő választások
előtt, és kizárólag az említett három vár-
megyére nézve váltak oly sürgősen szükség-
essé, csak azokra a megyékre nézve tehát,
melyeknek alispánjai közüdmomás szerint va-
lamikor az ellenzék egyik vagy másik árnya-
latához tartoztak, a kikről ennél fogva nem
volt feltehető, hogy a Bánffy botrányos vá-
lasztási hadjáratában mint készséges segítő
eszközök közreműködjenek.

Ha valaki még eső után is kételked-
nék abban, hogy a belfügyminiszter ur eljá-
rásának igazi indokát az adott esetekben
csakugyan az alispánok politikai befolyáso-
lása, — megfélemlítése képezte: annak ked-
véért felemlíthetjük még, hogy a vizsgá-
bizottságok titkos kamráján kelt kész zá-
jezettel jelentek meg a helyszínen, a mit
legjobbhan bizonyít az a körülmény, hogy
ugy szólván vaktában tették rá kezeiket
azokra az aktákra, melyeknek tömkelegében
valami fogyatékoság, vagy hiba rejtőzkö-
dhetett — természetesen egyedül, és kizárólag
az érdeklő alispán rovására. Más tisztviselő
nem jött számításba.

A központi vizsgálatok befejeztéivén a
bizottságok az iratokat a miniszter elébe ter-
jesztették, ki azokat, mint valami Damokles-
kardot a proszkribált férfiak feje fölétt függve
tartotta mindaddig, míg a választások lefo-
ytak, akkor aztán intézkedett — természet-
esen azon magatartáshoz képest, melyet az
illetők a választások alatt tanúsítottak. Hogy
ezen magatartás milyen lehetett, annak je-
lemzésére legyen elég felemlítenünk, hogy a
mennyei értesítő vagyunk, mind a három
tisztviselővel szemben elrendeltetett a fegyelmi
eljárást megelőző vizsgálat.

Hogy Ungmegyében miként fejlődtek
tovább a dolgok, arról biztos tudomásunk
nincs. Azt ellenben biztosan tudjuk, hogy
Helyesmegye kitűnő alispánja ráa unva az
örökös zaklatásra, visszavonult a ház igazga-
tási szolgálat teréről. És tudunk még vála-
mit. Tudjuk nevezetesen, hogy mi történt a
közelebbi féléstendő alatt Udvarhelyvármegye
alispánjával Ugron Jánosnál szemben, s mint-
hogy ez a történet páratlanul áll a maga
nemében, érdemesnek találjuk a fölönagy-
közönséget is megfélemlően tájékoztatni.

Ugron János ellen a mint érintettük a
ministerialis vizsgálat alkalmával az említett
módon „észlelt” némely egészen alárendelt
jelentőségű hibák és hiányok miatt a belfüg-
yminiszter a közelebbi mult december hó má-
sodik felében elrendelte a fegyelmi vizsgá-
latot, s egyszersmind a közigazgatási bizottsá-
got oda utasította, hogy ez ügyben a további
törvényszerű lépéseket tegye meg.

Ennek következtében a közigazgatási
bizottság január havi ülésében két tagját
névszerint Török Albert nyugalmazott fő-
pánt, és dr. Nagy Sámuel ügyvédet és tisz-
teletbeli tiszti főügyészt a vizsgálat végre-
hajtására szavazat többséggel ki is küldötte.

eső zöme a nyárra koncentrálódik, kitűnő
hatással van a vegetációra. A nyár, főként a
Mezőségen, Erdély fő termelő helyén igen
forró s így a kedvező esőeloszlás nélkül, ta-
lán alig teremne rajta valami. De másrészt
az is bizonyos, hogy az eső egyenletesebb
eloszlása a fűmenteknek, széna-féléknek ter-
mesztésére kedvezőbb volna. Vannak helyek
Erdélyben, hol az eső nem gyakori volta
miatt csak egyszer kaszálhatnak egy évben,
a sarjra rendszeren már száraz kedvezőtlen
idő szokott járni.

Azonban az eső számszerű eloszlása nem
mutatja még az eső gyakoriságát. Vannak
ritkán jelentkező záporosok és gyakori, apró,
szitáló esők, melyek amannál mennyiség-
tekinetében sokkal kisebbek, de a növényzetre
nézve mégis kedvezőbbek. És így nemcsak az
eső nagyságát, hanem az esős napok számát
is kell tudnunk, ha a csapadék befolyását a
tenyésztetere igazán mérlegelni akarjuk.

Az eső gyakorisága tekintetében azt
mondhatjuk, hogy a lapályokon és fennsík-
okon az évenkénti esős napok száma kisebb,
mint a magas hegyek közt. Erdély közepén
tehát kevesebb esik az eső, mint a ha-
társzéleken. A medeneze belsőjében évenként
átlag 100-nál kevesebb az esős napok száma,
sőt Maros-Vásárhelyt csak 75-re szált le. A
nyugati határszél felé azonban egyre nő az
esős napok száma és évenként 175-re is föl-
emelkedik.

A mi az eső évszakonkénti gyakoriságát
illeti, ugy e tekintetben igen nagy különbsé-
gek nincsenek. Általában mégis legkevesebb
a csapadékos napok száma télen és legtöbb
nyáron.

Igy tehát abhoz a törvényhez, hogy
Erdélyben nyáron van a hőmérsékletnek, el-
párolgásnak és esőknek maximuma, még az a
kiegészítő szabály járul, hogy itt az eső gya-
koriságának, az esős napok számának maxi-
muma is nyáron jelentkezik.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1897. május 26.

Az eső járása Erdélyben.

Az eső járásának tanulmányozása fon-
tos a szinte megbecsülhetetlen adatokat szol-
gáltat a gyakorlati élet számára.

Főként a mezőgazdaság huz legtöbb
hasznát a meteorológiából. Hiszen a növé-
nyek fejlődésénél az eső és napfény játszik
a főszerepet s Daubré szavai szerint min-
den tulzás nélkül mondhatjuk, hogy az eső
járása uralkodik a földművelésen. A tenyésztés
a klíma befolyása alatt van s a klíma spe-
cializálja legtöbbszór a vidékek terményeit.

A mi Erdélyt illeti, itt a meteorolo-
gi vizonyok csak fokozzák azt a változa-
tosságot és gazdaságot, melyet a talaj ked-
vező alakulása és minősége idéznek elő. Az
Erdélyt körülfogó hegyek klímája, bár a
cseccok nem érnek fel az örökké határáig,
hideg és esős; a hegyoldalak legnagyobb
része erdős s a meleg évszakban hűvös nyá-
rálól kiálkoznak; a gyakori nyári esők
portól mentessé teszik a levegőt s a dus
folyóerdők ozont helnek ki. Tiszta, azur-
kék ég borul a belső medence dombvidé-
két; hű nap érleli meg gabonáink dus si-
zarokat. És általában fölálhatjuk itt mind-
azon mérsékeltvívi növényeket, melyek meleg
napozgat és esős földet kívánnak.

És miként a helyrajzi és mezőgazda-
lombiztosítók Erdélyt két igen jól megkül-
külözhető zónára osztják: ugy az eső
járása is élénk választó vonalat húz e két
zóna közé. Van Erdélynek külső kerete, mely
a határok mentén terül el fölmagasól szik-
lák, igen kevés kulturával és itt az eső
igen dus; és van belső magja, mely megle-

hatós lapos terület, alacsony, földes domb-
vidék, mely művelés alatt van és itt általá-
ban kevés eső esik.

Azt mondhatjuk tehát, hogy az eső
többé-kevésbbé a hegyrajzi viszonyokhoz al-
kalmazkodik. A kimagasio csucok és hegy-
gerincek általában több esőt kapnak, mint a
mély síkságok és völgyek.

Azonban e szabály csak igen nagy vo-
násokban adja meg az eső eloszlásának tör-
vényét, mert a hegyrajzi viszonyokon kívül
még igen sok más tényező is befolyásolja az
eső járását. Így az esős szelek iránya, vala-
mint a hegyvonulatok iránya is igen fontos
szerepet játszik itt. Erdélyben az esőt hozó
levegő áramlatok délről és délnyugatról jö-
nek s azok a hegyoldalak, melyek e szélirá-
nyokkal szemben fekszenek, több esőt kap-
nak, mint a más irányúak.

Az Erdélyt nyugatról határoló hegyek
nyugati oldala csapadékokban dusabb, mint a
keleti. Épen ugy, ha valamely hegyvonallal
föl fogja a párával telt levegő áramlatot és
lecsapolására kényszeríti, akkor a háta mö-
gött olyonuló hegylánczra már sokkal keve-
sebb eső jut. Ezért van az, hogy a Hargita
több csapadékokat kap, mint a keleti határ-
hegység.

Néha megtörténik az is, hogy a völ-
gyekben több esik, mint a fennsíkokon, vagy
hegycsucokon; minálunk a Mezőség, ez a meg-
lehető egyenletes nagy fennsík kiváló példát
szolgáltatt erre. Mőcs község, mely e plató
közepén magasan fekszik, kevesebb esőt kap,
mint a mely völgyekben levő helységek: Ko-
lozsvár, Torda, Deés stb, hol átlag 100
mm.-rel nagyobb az évi csapadék.

E jelenséget ugy magyarázzák, hogy
az esős szelek arra igyekeznek huzodni, hol
sebessegtük nem lassodik, hol kevesebb aka-
dályba ütköznek, vagyis a völgyekbe; itt
tehát több pára vonulván át, a lecsapolások
is gyakoribbak és nagyobbak lehetnek.

Ennél a pontnál meg kell jegyeznünk, hogy a Haller főispán jelöltjei, a vizsgálat végrehajtására Diemár Károly kir. ügyész, és Sándor Mózes tanfelügyelő voltak. Ezek a jó urak azonban a szavazásnál kisebbségben maradtak. Időközben Török Albert a vizsgálati bizottsági tagságról lemondván, helyébe Ugron Gábor választották meg. Mielőtt azonban a vizsgálati bizottság — most már dr. Nagy Samuel és Ugron Gábor — hozzá kezdhetett volna a vizsgálatához, a belügyminiszterrel egy ukáz érkezett a közigazgatási bizottsághoz, melyben tudtára adja a nevezett testületnek, hogy tekintettel arra, miszerint Török Albert a vizsgálati bizottságú bírói kitérő, és tekintettel az Udvarhely megyében felforgó viszonyokra és állapotokra, az Ugron János elleni fegyelmi ügy további tárgyalására Kisküküllő megye közigazgatási bizottságát találta iküldendőnek.

Részünkről alaposan utánna néztünk a dolagnak, de összes törvényeinkben nem akadtnak nyomára annak, hogy valamely esetben ilyen fajta indokok alapul szolgálhatnának arra, hogy egy konkrét ügy a maga illetékes bírósága elöl elvonathassék. Hisz egy 21 tagból álló bizottságban, ha az egyik tag vonakodik valamiféle megbízást magára vállalni, még mindig marad 20 tag, kiknek sorából a hiányt pótolni lehet, tehát nem szükséges mindjárt a szomszédhoz fordulni kölcsönért.

Aztán kérdjük: mióta és minő címen képezik a delegáció indokát „a felforgó viszonyok és állapotok”, mely kifejezés magyarázatra fordítva az adott esetben nem jelenthet egyebet, minthogy a főispán nem bír többséggel a közigazgatási bizottságban? Alig hiszünk, hogy a delegációk eddigi történetében lehetne találni még egy másik ehhez hasonló — illetőleg olyan esetet, melyre nézve az eljárás jog kizárólag azért vétetett volna el az illetékes hatóságtól és ruházott volna át egy másikra, mert az első nem nyújtott elég garanciát arra, hogy egy látatlanban előre elhatározott „alispánlebonkolás” az ő közreműködésével biztosan keresztül vihető legyen.

Hogy ily helyzetben Kisküküllő vármegyére nézve valami nagy megzsidósítás-e, hogy a Perczel ur kitüntető figyelmé egyenesen feléje irányult, azzal nem foglalkozunk. Végezzük el ezt a mi „tisztelt barátaink és atyáinkai magok, egymás között”.

Az előre bocsátottakkal azonban még nincs kimerítve a famázus delegáció körül felmerült törvényi tiprások sorozata. A mint bennünket jó forrásból értesítenek az eljárási jog kivételére utaló hazánál okai között szerepelt az is, hogy az udvarhely megyei közigazgatási bizottság által kiküldött tagok a leghatározottabban visszautasították a főispán azon követelését, melyet egy állítólagos „bizalmas” belügyminiszteri leiratba való hivatkozással támasztott t. i., hogy a vizsgálat az ő folytonos jelenlétében foganatosíttassék.

Hogy Perczel és Haller honnan veszik a jogot arra, hogy a fegyelmi vizsgálatok végrehajtását ily módon befolyásolni akarják, azt nem tudjuk elképzelni. A törvényből bizonyára nem, mert abban erre ténytűntető intézkedések sehol sem foglaltatnak. Már önmagában valóságos botrányt képez továbbá az is, hogy a főispán a bizottság háta megett meg nem állhat okok alapján kérte és a belügyminisztert a bizottság meghallgatása nélkül igaz okok hiányában rendelte el a minden ízében erőszakos delegációt.

A delegációval kapcsolatban meg kell emlékeznünk még Hallernek egy másik botrányáról is. A febr. hó 10-én tartott közigazgatási ülésen ugyanis Kisküküllő vármegyének a vizsgálat végrehajtását tárgyaló átiratával kapcsolatban az előadó javaslatával szemben három indítvány vétetett fel, me-

lyek közül kettő csak annyiban tért el ezúttal a főjegyző előadó által tolmácsolott főispáni nézetétől, hogy az átirat tudomásul vételét némi jog fenntartásokkal és óvásokkal célozta összekötni. Haller főispán megtagadta az indítványoknak szavazása alá bocsátását s ezzel azon neveléses helyzetbe jutatta magát és a bizottságot, hogy miután az előadó javaslati lezavartatott a többség által, az átirat ügyében semmi féle határozat nem keletkezett. El sem tudjuk képzelni, hogy Haller János honnan meríti a jogot arra, hogy a neki nem tetsző indítványoknak szavazására való bocsátását önhatalmulag megakadályozza. A törvényből bizonyára nem, mert az ilyen hatalmat nem ad a főispánnak, hanem mindössze csak arra jogosítja fel (1876. VI. t. cz. 22. §-a), hogy a határozatok elvételére bizonyos esetekben fellebezéssel élhessen. Ugy kell lenni tehát, hogy a főispán eljárásának jogosultságát ebben a tekintetben is, mint minden más eddigi cselekedeteiben a Bánffy-Perczel atyafiságok kegyelmében és jóakaró elnézésében kereste, melyek nélkül alig továbbra is maradhatna meg az általa elfoglalt, de be nem töltött hivatalban.

Még élénkebb világot vetnek a kormány és főispánjának törvénytelen üzemeire azok az események, melyek a fegyelmi ügy delegálására következtek. A kisküküllői közig. bizottság fel lett hatalmazva a belügyminiszter által, hogy azon eseteken kívül, melyek miatt a fegyelmi vizsgálat Ugron János ellen eredetileg elrendeltetett, azon többi eseteket is vonja be eljárása körébe, melyeket a főispán — ki ebben az irányban hasonlóképpen ellátottat a kellő belügyminiszteri utasítással — utólagosan előterjesztendőnek talál. Hogy az 1886. XXIII. t. cz. értelmében a belügyminiszternek joga van a vizsgálatot elrendelni az alispán ellen: ez kétségtelen és kétségtelen az is, hogy a kizárólagos elrendelésre jogosított vala-lyik köze az őt megillető jogot, és még hozzá ily általánosságban átruházhatók egy másikra, ismét nincs semmi említés a törvényben. Nem szenvedhet kétséget tehát, hogy a belügyminiszternek érintett rendelkezése épen oly törvénytelen, mint az őt többi intézkedései, melyekkel a közigazgatás terén járattal Haller ideitlen botorkálásaiban támogatni, sőt az általa lépten nyomon elkövetett hibákból, és törvényszegésekből nap-után kimosogatni igyekezik. Megsúlyosbítja az érintett miniszteri rendelet törvényteleniségét, hogy, ez által illetőleg annak folytán az ügy a rendes fegyelmi eljárás kerékvágásából kizökkentetvén, egészen a prokúpció az önkényes földözés útjára terelgettett át.

Ezen rendelet kiadása óta ugyanis a főispánnak jóformán egyetlen törekvést képezte a fegyelmi eljárás keretében befoglalható újabb esetek felderítésére. És ő méltósága nemcsak maga fíradozott ernyedetlenül ezen cél elérése érdekében egy fél esztendőig, hanem nemes intenczióknak szolgálatába kényszerítetett, — egy két kivétellel, kik kötelek állni sehoggy sem a aktakart, az egész tisztviselői kart. A vármegye, levéltár, s a többi segédhivatalok, melyek a szabályrendelet szerint kizárólag az alispán intézkedése alatt állanak a Csáki szalmáját képeztek mindekre nézve, ki az egyikben vagy másikban a főispán nevében keresni és kutatni akart. A vendéglőkben titkos megbízottak tudakozódtak utána, hogy mit beszélt az ebédnél vagy vacsoránál az erdőhivatalhoz, az építészeti hivatalhoz stb. felhívások intéztettek azért, hogy nyilatkozzanak: vajon meg vannak-e elédegye az udvarhely megyei közigazgatás állapotával? Egyszóval adatokat kértek mindenkitől.

Adatokat a szolgabíráktól, adatokat a községi előjáróktól. Adatokat fűtől-fűtől. Hogy az ezen uton begyűlt anyag milyen lesz,

azzal édes keveset törődött Haller, mert e részben is úgy gondolkodott, mint midőn a főispánaságot elvállalta t. i. hogy a „numerus” pótolni fogja a „kvalifikáció” hiányát és fogatékosságát.

Hogy ezen eljárás következtében a közigazgatási törvény szerinti rendje egészen felbomlott Udvarhely vármegyében, azt talán felesleges is bővebben fejtegetnünk. A főispán felbátorítva a Budapestnél elért sikerektől, fokozatosan az intézkedő hatalomra is kezelt. A megfélemlített tisztviselők sem a székhelyen, sem a külterületen nem mernek ellene szegülni az ő törvénytelen rendelkezésének, pedig igen jól tudhatják, hogy az 1886. XXI. t. cz. 49. §-a értelmében valamely tisztviselő csak olyan cselekményekért nem vonható felelősségre foglyalni uton, melyeket „illetékes” felsőbb hatóság tett kötelességévé.

Mintegy betetőzi az előbbiekben vázolt abnormitásokat, hogy az adott helyzetben egy a tisztviselők, valamint a községi jegyzők és előjárók gondosan ovakodnak meg hivatali ügyekben is közvetlenül érintkezni az állandó megfigyelés alá helyezett alispánnal, ki ezekhez képest a szónak legteljesebb értelmében közközlőre van azon a területen, melyen a törvények szerint ő... és kizárólag csakis ő képviselhetné az intézkedő hatalmat.

Visszatérve ezek után magára a fegyelmi ügyre, egész röviden csak is a kép teljessége szempontjából említjük meg, hogy a Kisküküllő vármegye közigazgatási bizottsága által kiküldött három tagú bizottság a vizsgálatot az elmúlt április hónap folyamában már végrehajtotta. Nem tudjuk és nem is kutatjuk, hogy mi lett a kereszttől vitt nyomozás eredménye, mert az előttünk, tekintettel arra, hogy a vádpontok kivétel nélkül a bajok számlájára fogva előrángatott okvetetlenkedésekből „vannak összteljesítve, épen semmi súlylál sem esnek a mérlegbe.

Elég az hozzá, hogy most már sub judice lis est. Az akták ott fekszenek a törvénytelenül delegált Kisküküllő vármegyei közigazgatási bizottság előtt. Ennek fegyelmi választmányán, és Sándor János főispánon van most a sor, hogy kimondják a verdiktet a „bűnös” felett — illetőleg a Lady Machbeth módjára kipuhatólják meg a mi hiányzik abból, hogy a prócepusz megindítása alkal-mával elhatározott „tett” valóban „meglegyen téve”.

Az Udvarhely vármegyei ellenzéki körében a dolog kimenetele felől nem táplálnak illúziókat. Ellenkezőleg el vannak készülve arra, hogy Ugron János törvénytelenül ki fog ildóztatni alispáni hivatalából. Az is egészen bizonyos azonban, hogy az igazi ellenzéki küzdelem csak a „merénylet” teljes végrehajtása után fogja kezdetét venni a vármegyében s ha ennek következtében a Haller udvarhelyi főispánja valami katasztrófában ér véget: ezért a felelősség az előre bocsátottak szerint első sorban Istén és a világ előtt Bánffy és Perczel fogja terhelni.

Vidék.

A quota emelés ellen.

Torda, máj. 25.

Tordaaaranyos-vármegye mai napon tartott közgyűlésén tárgyalta Heves vármegyének quota ellenes feliratát.

A tárgysorozatban még egy „quota emelés elleni” indítvány szerepelt, melyet dr. Pap Sámuel Torda város országgyűlési képviselője nyújtott be, s a közgyűlésen megjelölve személyesen indokolt.

A közgyűlés e két feliratnak együttes tárgyalását határozta el, mely tárgyalás az-

után — a dr. Pap Sámuel indítványának — csufos vereségével végződött.

Alig fejezte ki ugyanis a vita első szónoka — dr. Pap Sámuel körmonfont okoskodásokról duzzadó beszédét — melyben megmagyarázta, hogy megválasztatása előtt tett ana ígéretét, mely szerint „a quotát semmi körülmények közt fel nem emeli” nem úgy érti, mint a hogy az mozdva volt, hanem, hogy Magyarországra az eddigieknél több teher ne háruljon, szóval, hogy a mennyiben a kereskedelmi és vámszerződések némi előnyhöz juttatnák Magyarországot — ez előnyöket a felemelt quotában visszafizetteti — és indítványozta, hogy báró Bánffy Dezső hatalmaztassék fel a szerződést 25 évre megkötöni, az ellenzék szónokai Miksa Imre, dr. Vertán Endre, gróf Bethlen Bálint és Betegh Ferencz egymás után mutattak rá, hogy e quota felemelés elleni javaslatfalsoskodás mely tényleg az ellenkezőjét foglalja magában, s bár hevesen, de tárgyilagosan és a szövegen forgó kérdés fontosságához méltó gondos kidolgozású beszédekben zúzták porrá dr. Pap Sámuelnek érveit, s győzték meg a nagy számmal egybegyűlt bizottsági tagokat, ez okoskodás tarthatatlanságáról.

A Bánffy iskola kétszínűsége tehát leplezve, a maga csupaszágában állott a közgyűlésnéle előtt, s oly erkölcsi felháborodást gerjesztett, hogy védelmére többé senki sem vállalkozott, a mameluk had, melyet a szeretett képviselője (?) e díctelen szerepbe beugratta — szégyenkezve hagyta cserben.

Igy történhetett meg, hogy a nagyobb részben hivatalnokokból álló közgyűlés, a nagy többséggel Heves megye átiratát fogadta el, s utasította a vármegyét, hogy hason szellemű feliratot terjessen az országgyűlés elé.

Hasulól sors érte azon további indítványt, hogy a szerződések 25 évre kötésnek meg, mely bizarr ötlet általános derülttséget keltett, s nevelés tárgyává téve, azt hiszik rövid pályafutását örökre befejezte.

Érdekes azonban megemlíteni, mert hogy nem a dr. Pap Sámuel ur ideája, az bizonyos.

Es ezzel dr. Pap Sámuel népszerűsége lehanyatlott, az a kortes forintokkal fényesített, s a hatalom tulkapásaival magasba tartott csillag elhalványodott, s hiszik hűség-választói — a jövő választáson nem fognak elfeledkezni e mai napról, melyen megismerték képviselőjükknek — igazi képét — az övéktől eltérő gondolkodás módját.

Érdekes határozata volt még a közgyűlésnek az, melylyel Felvincz rendezett tanács városnak, nagyközségnek történő átalakulását kimondotta.

Nemo.

Virágzó gesztenyefák alatt.

(Modern románcz).

... S mikor a sétátéren tegnap
A banda végső trombitált,
A szürke, komor fellegekből
Apró, ködös eső szitált:
Cziczus, — így szólt a férj nejének,
Menjünk, a nap is lehaladt!
A nő felett: de oly szép itt a
Virágzó gesztenyék alatt!

Maradj tehát, mondá a férfi,
En mék, — egy kis dolgom vagyon...
Jól van, felelt a nő, — tudom
A köszvény egy is bánt nagyon.
Elment a férj s a szegény asszony, —
Busan, egyedül ott maradt,
Elvezni kéjes illatot
Virágzó gesztenyék alatt.

— Ép most beszéltem vele a gyermek viselkedéséről. Örülök, hogy Roda nem sokára itt lesz. Mollynak egy társra van szüksége.

Dering ur kényelmetlenül mozgolódott a széken.

— Beszéltem Jankóval, mondá zavardott tekintettel.

— Jankóval? Mit mondtál neki?

— Ő beszélt velem. Azt mondja, hogy szerelmes Mollyba.

Dering ur nem nézett a feleségére, a tűz felébe hajolt, és a fogóval a fákát igazgatta. Deringné felállott és oda ment hozzá.

— György, az a fiu örült kell, hogy legyen! Megmondta neki, hogy az a kérdésen kívül van?

— Igen Ágnes megmondtam.

— És aztán.

— És aztán, az a fiu nem tréfál. Most elmegy tanulni és a vizsgáit letenni, de midőn — visszajön beszélni szándékozik Mollyval.

— Azt meg kell tiltanod! György, írja az atyjának, és határozottan tiltsd meg. Mollynak Adriánhoz kell menni. Ezt a dolgot rögtön be kell szüntetni.

— És Deringné az íróasztala felé nézett, mint ha azt a levelet akkor és otthon meg akarta volna írni.

— Édesem, te nem vagy egészen igazságos. Én nem kívánom, hogy Molly Jankóhoz menjen, de mit tegyünk? Mondtam neki, hogy az nem járja!

— Én írok neki!

— Nem, Ágnes. Dering ur Szilárd hangon beszélt. Ő Oxfordba megy, három vagy négy hónapig lesz távol. Ha Adrian azon idő alatt meg tudja nyerni Mollyt, akkor jó, és minden rendben lesz.

— Ő még mindig gyermek, nem de?

Dering ur nevetett.

— Menjte kis bohó; és Bilit hozhatod, ha úgy tetszik.

— Köszönöm! köszönöm.

— Molly betette utána az ajtot, — ekkor az atyja a feleségéhez fordult.

— Ő még mindig gyermek, nem de?

S miként a szellő, nosztelenül,
Suhán a gyeplő szőnyegén,
Oly zajtalan jött a szegényhez
Egy illates, hetyke legény:
Bocsánat nagysád, de megszántam,
Látva, hogy egyedül maradt...
Nemde, sz-bb párosan mégis a
Virágzó gesztenyék alatt?

— És szól az asszony: maga csacsi,
Ma keveset gondolt velem, —
Pedig a nő, ha egyedül van:
Oly elhagyott, oly védtelen...
S mintha erős támaszt keresne,
Kar karba fűzve azalatt,
Oh, milyen bűvös szép az est a
Virágzó gesztenyék alatt.

A hold sem sütött, mivel a kába
Ép az este fogtán vala,
De annál lelkesebben zengett
A fülemüle vig dala.
A férj nézte otthon mint borul
A földre le az alkonyat...
Pedig most oly remek, szép kün a
Virágzó gesztenyék alatt.

Tüske Pál.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 26.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnepmiatt pénteken, (május 28.) jelenik meg.

— Isteni tisztelések. A belső Farkas-utcai ref. templomban áldozot esztőtörtékön d. e. 9 órakor, tartja Kenessey Béla theol. igazgató. A külső magyar-utcai, ref. templomban ugyanakkor Báthori Gábor s. lelkes.

— Vízvezetési mizeriák. Újabbban ismét panaszt vettünk a miatt, hogy a Kővári telepre fel van ugyan vite a vízvezeték, de a város résznek közútja nincs, a magán lakásokban hiába készültik el a vízvezeték, a bekapcsolást a tanács nem engedi meg. A víz ott romlik a csövekben. A panasz elmondja, hogy az intézők oda terelni igyekeznek a dolgot halogatással és egyéb tényekkel, hogy egy csomó kár és veszteség után a szászfenési rozsz víz bevezetésére kidobassanak, a szegény polgárral 800 ezer frton felül meg egy fél milliót, holott a mostani víz gyűjtő, 20—30 ezer frt tal tiz évre ki lehetne bővíteni. Ez az akció az intézők részéről tervszerűnek látszik. — Hordattak két évvel ezelőtti szemetet és trágyát a kutak mellé a partra, hogy a jelenlegi vizgyűjtő lehetetlenné tegyék. Rőszeg ártakkal már régen rendezni kellett volna a szamospart ama részét, a hol a kutak vannak, a telepet tisztán kellett volna tartani, e helyett még a közgyűlésen folyt viták után is szemet hunytak a kutak közelében a trágya telepek szaporodásának, a helyett, hogy őrt állítottak volna, a ki a terület tisztaságát felügyelje. Kibóbt a város 8 százezer frtot vízvezeték és csatornázásra, a nélkül, hogy vizet kapna a nélkül, hogy gondot fordított volna a vízvezetési igazgatóság a telep tisztántartására.

E 800.000 forintnak évi 50 ezer frt kamata ellenében semmit sem kap a város évek óta sőt egymás után mennek tönkre a csatornák is, tehát kutba dobott pénz az a majdnem egy millió összeg, a mit kiadnak.

A helyzettel most komolyan kell szemot vetni és miután agyon beszéléssel és hírlapi czikkekkel tovább szépíteni és takarítani.

Deringné összehozott szemöldökökkel és összeszorított ajakkal nézett a tűzbe. Csekély dolgokban teljesen uralkodott a fájó, de tudta, hogy ebben engednie kell.

— Marinak Adriánhoz kell fordulni, menni, ismétlé erős hangsúlyozással.

— Én is azt kívánom. De Ágnes, én nem engedem a leányomat ebbe a házasságba erőltetni!

Jankó egy kamasz, Molly nem szereteti őtet; és Adrián könnyűnek fogja találni, hogy őtet megnyerje!

Dering ur nem szólott semmit, de a fején rázta a mint a feleség elfordult.

III.

A Dering ur kérésére Méro Amália két felavatlan testvér küldött Roda egész Calaisig, hol a nagy bátya várakozott. A mint a vonat a pályaudvarba beérkezett, Roda kinézett az ablakon, azt látta, hogy ottan egy az atyjához hasonló magas barna férfit fog látni. Nagy volt a meglepetése, midőn egy kis zömök vidám és gentleman sietett hozzá és nyújtotta kezét.

Édesem, én tégedet akár hol megtalálhatnám, mondá melegséggel. Te a valódi Dering vagy. Otthon a képtartásban több képtűn van, melyek hasonlítanak hozzá!

Éppen csak annyi idejük volt, hogy a jóra szájának, és Dering ur sietettette a gát, csak néhány pillanatot adott neki, hogy a két társnőjétől elbucsuzzék.

— Nagyon jóféle asszonyoknak látsz, mondá, reájuk ezélezt, midőn Roda a hajón voltak. És Roda, azok nagyon rethettek téged.

(Polytása következik.)

— Tudja Molly? — kérde Dering ur, pillanatnyi szünet után.

— Nem tudom — igen, ő tudja, Gyanitania kellett, de én egész ma reggelig soha sem mondtam neki erről semmit.

— És aztán?

— Ma sem mondtam semmit elég világosan, és ő elküldött. Azt mondta, hogy tegyem le a vizsgáimat. Természetes, hogy az az első dolog!

Da ha azon túl leszek, és visszajövök, beszélne kell velet!

De Dering ur nevetett.

— Jankó, ez nem járja, ismétlé Dering ur, a fejét rázva; Mollynak Adriánhoz kell menni! Helyesen tetted, hogy beszéltél velem, de be fogod látni, hogy ez nem járja. Megszakítaná a feleségem szívét.

— Kételességemnek tartottam bátyámmal beszélni, mondá Jankó, az utolsó megígyést nem véve számba.

— Az én drága kis kutyám — meg-eegedik.

Dering ur nevetett.

— Menjte kis bohó; és Bilit hozhatod, ha úgy tetszik.

— Köszönöm! köszönöm.

— Molly betette utána az ajtot, — ekkor az atyja a feleségéhez fordult.

— Ő még mindig gyermek, nem de?

A Rode titka.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

II.

(Folytatás.)

(7)

— Tudja Molly? — kérde Dering ur, pillanatnyi szünet után.

— Nem tudom — igen, ő tudja, Gyanitania kellett, de én egész ma reggelig soha sem mondtam neki erről semmit.

— És aztán?

— Ma sem mondtam semmit elég világosan, és ő elküldött. Azt mondta, hogy tegyem le a vizsgáimat. Természetes, hogy az az első dolog!

Da ha azon túl leszek, és visszajövök, beszélne kell velet!

De Dering ur nevetett.

— Jankó, ez nem járja, ismétlé Dering ur, a fejét rázva; Mollynak Adriánhoz kell menni! Helyesen tetted, hogy beszéltél velem, de be fogod látni, hogy ez nem járja. Megszakítaná a feleségem szívét.

— Kételességemnek tartottam bátyámmal beszélni, mondá Jankó, az utolsó megígyést nem véve számba.

— Az én drága kis kutyám — meg-eegedik.

Dering ur nevetett.

— Menjte kis bohó; és Bilit hozhatod, ha úgy tetszik.

— Köszönöm! köszönöm.

— Molly betette utána az ajtot, — ekkor az atyja a feleségéhez fordult.

— Ő még mindig gyermek, nem de?

a dolgot nem lehet, a vízvezeték ügyét mostani kezéből ki kell venni, s át adni mérnöki hivatalnak azzal az utasítással, hogy lásson a dolog után és a kibővítést legfőbb foganatosítsa. A mérnöki hivatal nem sok oldalról igénybe vett emberből áll, mint a vízvezeték jelenlegi „igazgatósága”, hanem hét tisztviselővel rendelkezik. Itt ez a dolog a kizárólagos feladatot igénylő munkát a főmérnök vezetésével a helyi hatóságok intézhetik. Ha az intézők tovább is a hatóságok gonditene a kibővítés elé, egy meggyőzésből kiküldendő monstre deputáció tárgyalja fel a költségminisztert a trágáshoz és egyéb „hydronotechnikai” műveletekről. Kolozsvár szegény városa, ennek anyagilag elmaradott polgársága nem dobhat a kutakba minden évben egy—egy fél milliót.

— **Hidmérleg.** Kolozsvár városa a közutak mellett egy hidmérleget állított fel, az **junius 9-től** kezdve átadja a közhasználatnak. A mérleg használatát a következőknek lesznek fizetendőek: Egy nagy marhára 5 kr. Egy borjú vagy sertésért 3 kr. Egy birka, herbeos, juh, kecske vagy bárányért 2 kr. Egy métermázsra húsért 2 kr. Egy szeker takarmányért 10 kr.

— **Szathmáry György jobban van.** Szathmáry György miniszteri tanácsos, ki az elmúlt idő óta betegeskedik, most már a teljes javulás útján van s a közoktatásügyi minisztertől kapott szabadságidejének letelte után ismét elfoglalja a miniszteriumban hivatalát. **Wallacsi Gyula** kultuszminiszter, ki nek Szathmáry György egyik legbuzgóbb és legkedvesebb tisztviselője, a napokban megküldötte őt s egy félóránál tovább időzött hivatalánál.

— **Medgyaszai Evelin meghalt.** A kolozsvári színházlátogató és műpártoló közönségre nézve bizonyára fájdalomkeltő az a hír, melyet budapesti tudósítónktól veszünk, amely arról értesít, hogy a kolozsvári színház egykori méltán kedvelt drámai művésze **Medgyaszai Evelin** férj. Hegedűs Gyuláné Budapesten tegnapelőtt meghalt. A kolozsvári közönség kétségkívül igen élénken emlékezik még vissza erre a jeles művészre, a ki bár nem sok időt töltött a mi színházunknál, de erős tehetsége és hivatalos érzetével mindenkinek a rokonszenvét megnyerte. Alig 3 év előtt ment férjhez Hegedűs Gyulához, a ki időben szintén a kolozsvári színház tagja volt, s innen együtt szerződötték őket a megnyitott Vigszínházhoz, ahol főleg Hegedűs Gyula egymásután az egyik legteljesebb művészi sikereket. Most ahányt neje nem tartozott a társulatnak ugyanezzel első rangú és becséztetett tagjai közé, de a rábizott szerepeket mindig kifogástalanul játszotta meg és úgy színésztársai, mint a közönség szeretettel vették körül. Az ahányt ifjú nő alig három napig volt beteg, s bár a főváros legjelesebb belgyógyásza dr. Kéty Károly gyógykezelte, nem volt képes megtartani az életnek. Rohamos tüdőlob támadta meg s az gyorsan végzett vele. — Az elhunytat ma délután nagy és előkelő közönség jelenlétében temették el Budapesten. A Vigszínház tagjai testületileg vettek részt a végső tisztességtelen.

Ma postán a fájdalmas gyászseletről a következő jelentést vettük: „Alulírottak és az összes rokonság mélyen szomorodott szívvel jelentik Hegedűs Gyuláné szül. **Medgyaszai Evelin** urnőnek, a vigszínház tagjának folyó évi május hó 24-én reggel 9 órakor bekövetkezett csendes kimúlását. A drága halott földi maradványai folyó hó 26-án délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint az Eötvös-utca 10. számú lakásáról a kerepesi sírkertben örök nyugalomra tetetni. Budapest, 1897, május 24-én. Aldott legyen emlékezte! Heckmann (Hegedűs) Gyula férje. öz. Medgyaszai Anikó szül. Tísch Mária édesanyja. Megyeri Dezsőné szül. Medgyaszai Zsófi, öz. dr. Nappendruck Kálmánné szül. Medgyaszai Irma, Medgyaszai Lenke testvérei, Heckmann István, Megyeri Dezső sógorai.

— **Schuller Sándor** úról a siketnéma intézet javára 2 frtot vetünk, melyet egy peres ügyből kapott. Rendeltetési helyére jutattuk.

— **A kolozsvári m. kir. állami tanítóképző-intézet** ifjúsága által Kolozsvárt, az 23-án, Boér Gergely zenetanár vezetésével, a dévai kőről tornaverseny részvételével szegényebb sorsú tanulóik segélyezésére jótékony-üzlet hangversenyt rendez.

— **Vivó mesterek** mérközése. Holnap lesz a kolozsvári nemzeti színházban Sautelli Vermes Kükemezei mérközése. Az előadás rendezés színházi helyarák mellett tartottik. A vírási prudnokiok jövedelmét Sautelli Italo Játéka fordítják a mesterek.

— **Kolozsmonostori ének.** A mióta ezt az oláh falut a városához csatolták, annak már két éve, de azóta nem csak nem szépült, hanem romlóbb és piszkosabb, mint volt az előtt. A Hegyalja-utca és szomszédos utcákban olyan feneketlen a sár, hogy a Sigmund néző egyesületnek vaslapáttal és dorongokkal mindennap véreire verik, hogy a terük ki-

vonszolására „abrakolják.” A terűs szekerek a házak alá, a járdának csufolt vonalon közlekednek, az emberek pedig falábakkal lépnek ki minden nagyobb eső után az udvarról. A Szamos parton karfiak sehol sincsenek; a multror egy székely legény esett be a vízbe. Az előtt pedig egy tehén fordult a Szamos malomárkába. Mindkettőt a molnár nagy fáradtsággal élve húzták ki. Jó volna egy kis győkezes rendezést végezni Kolozsmonostoron.

— **Incompatibilitás.** Az összeférhetlenség elve kezd eltűnni a kolozsvári s erdélyi magyarság és a szászok között. A kerékpár, ez az internációnális jármű a legutóbbi décsi versenysor alkalmával is közel érintkezésbe hozta a medgyesi, szibeni és több erdélyi szász város sport egyesülésének tagjait és intézőit, a magyar kerékpárosokkal. Ez érintkezés alkalmával is arról győződtek meg, hogy nem csak tisztelik és becsülik, de meg is érték egymást e háza több ajka lakói. Örömmel jegyezzük ezt fel mind a magunk, mint a szászok érdekében és azt óhajtuk, hogy ezental kevesebb konkolty hintsenek a a privat spekulációból izgatott a magyarok és a nemzeti elemek közé. Ilyen örvendotes egyetértésben még a hajdani Kolozsvári Athletikai Clubban éltek. E klubban a magyar, szász és oláh művelt fiatalok egymást megértve, a legszebb harmóniában igyekezett szolgálai a sport fejlesztésével a hazarész ügyét.

— **A nyári színházat** tűzrendőri és közbiztonsági okokból vizsgálták meg a n-pokban. A rendőrség, a mérnöki hivatal és a tűzoltóság képviselőite jelent meg a helyszínen, hogy megvizsgálják az az esetleges javításokat idejekorán eszközölhessék. Hát bizony a bizottság meglehetősen rozzant állapotban találta az egész faalkotmányt, a melyen sokat kell reperiálni, hogy használható lehessen. De jól kitarozva még szokatlatképes lesz s a közönség majdanyár folyamán bizonyára néhány élvezetes estét fog benne eltölteni.

— **Alapítvány.** A kolozsvári mensa académica részére dr. Halász Ignác egyetemi ny. r. tanár egy 50 frtos alapítványt tett. Fogadja a nemeslelti alapító halász közönségét a mensa académica felügyelő bizottságának.

— **Eljegyzés.** Mozer István b pesti okleveles mérnök, eljegyezte B.-Hunyadi Molnár János és Király Anna kedves leányát Annuskát.

— **Közgyűlés.** A „Nagy-Küküllő megyei általános tanító egyeslet” évi rendes közgyűlését 1897. évi június hó 4-én d. e. 10 órakor tartja Segesváron.

— **Halálozás.** Lészay F. Kálmán f. hó 18-án Nagy-Várádon, szívizélhűdés következtében, hirtelen meghalt.

— **A Nagynyeddi önkéntes Tűzoltó-Egylet** 1897. évi június hó 7-én a sétatérén saját pénzátjára zártkörű nyári táncmulatságot rendez.

— **Agyonszurt ügyvéd.** Nagy-Becskekrekló távirják Török-Becsén (Torontálban) Fikolcs György ügyvéd végrehajtást fogantatott két száz kilencven forintért Girdovác Mia araci földmives ellen, a ki azért bosszút esküdt. Tegnap találkozott a járás bíróság előtt Nikolicseal, előrántotta kiélesített kését és az ügyvéd hasába szarta. A szerencsétlen ember azonnal meg halt. A gyilkost letartoztatták bevallotta, hogy négyszer ke-reste az alkalmat a gyilkosságra.

— **Harangjáték a budai református templom tornyán.** Több budai polgár mozgalmat indított az iránt, hogy a budai Farkas-téri református templom tornyában harangjátékokat rendeznek be. Az eszme mindenféle nagy tetésére talált s a célra már is több ezer forintot irtak alá a polgárok, még pedig felekezet különbség nélkül. A terv szerint a harangok délbén 12 órakor a Szózatot, este 7 órakor pedig a Himnuszát játszzák.

— **Szerencsétlenség.** Naszódról írják: Az izraelita község egy egész primitív göz-fürdőt állított fel saját használatára — de más is használhatja. E napokban egy meglehetősen idős, de jó egészséggel álló asszony, Jablonsky Róza oda ment fürödni. Nem ismerte a berendezést a gözfürdőben, felmászott a legmagasabb grádison, a hol a gőz kiömlik. A borzasztó göztől elájult, leesett a forró gőzkemenczére, és míg a felgyáz-zónó bejött, már a szegény asszony tökéletesen le volt forrázva. Harmadnapra meghalt. Vizsgálatot ez ügyben nem indítottak.

— **Kirándulás Branyicskára.** A marosmenti gyönyörű fekvésű branyicskai kastély urnője, Jósika Lajos bárónó meghívására, e hó 23-án d. u. érdekes kirándulást rendezett a dévai állami reális. 55 bennlakó növendéke 4 tanáruk s igazgatójuk Téglás Gábor vezetésével a történeti nevezetességű közeli Branyicskára. A társaság megzemlélyén a szép parkot, a benne lévő roml szobrokat, emlékeket, s a Martinuzzi fráter György bástyáját, a gazdagon felszolgált oaszona elköl-tésével esti 9 órakor tért vissza Dévára, tele halálva a bárónó vendég szeretete iránt, mely az ifjúságnak ez emlékek megtekintését lehetségesse tette.

— **Munkás zendülés Zentán.** A battonyai és a hmvásárhelyi szocialista zavargásokhoz hasonlatos összefutkozás történt. Zentán a munkások és a csendőrök között. Vasárnap reggel történt, hogy a munkások, akik épen nagy csoportban voltak együtt a buza téren, hirdülték, hogy a hídon három polgár munkás jön.

Kiadták a jelszót:

— Utjokat kell állani.

Nagy tömegben lepték el azonnal a hid előtti teret és összekaptak a munkásokkal. A csendőrök váltig figyelmesztették őket, hogy hogy oszolyanak el, amunkások mind izgatottab-bak lettek sőt egy Berta István nevű napszámos az egyik csendőrhöz ugrott, megrántotta a fegyvert és szuronyt és biztatta társait, hogy fegyverezték le.

A csendőr többször figyelmeztette őket, ha bántják, kénytelen lesz fegyverét használni. A figyelmeztetés nem használt, mire a csendőr Bertát hasba szarta. Az ember földördött és holtan bukkott a földre.

Erre roppant zavar támadt, a munkások megámadták a csendőröket, a kik még ket szocialistát szurkáltak meg. De ezek sebe nem veszelés.

Eközben nagy eső támadt. A csendőrök bevonultak a városi székház kapualjába, a munkások pedig elvitték a halottjukat Rezsü Aurél rendőrkapitányhoz. Ott zárva találta a kaput. Ezt betörték és a halottat bevitték a rendőrkapitány salonjába. Letették a szőnyegre:

— Itt van uram, — mondották. — ez az áldozat. Idehoztuk eltemetni.

A főkapitány erre annyira megijedt, hogy az ablakon át menekült el.

— **Kneipp Sebestyén él.** Az egész világ sajtóját bejárta az a hír, hogy Kneipp Sebestyén páter, a világhírű vizgyógyász meghalt. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Dr. Szalkay Gyula, az orsz. magyar Kneipp-egyesület elnöke Wörishofenből a következő táviratot kapta: „Kneipp plébános jobban érzi magát, bár még kevés az étvágya és az ereje”.

— **Katinka ékszerai.** A párisi félvilág egy ismert tagja elárvereztette ékszerait, A Drouot-csarnokban kifüggesztett hirdetésmey csak „Katinkát” nevezli meg tulajdonosként. Már első nap 306,766 frank folyt be; francia és külföldi ékszerészek vettékdeke egymással. Egy gyöngygyűgyort Martin ékszerésznő 112,000 frankrt vett meg. Egy gyöngygyűgyort, a mely 258 kiválóan szabályos gyöngyből áll, 32,000 frankon vettek meg, egy fülbevalót 18'600 frankért, másikat 19.750 frankért, stb.

— **Morzsnányi és társai a vádlottak padján.** Megirtuk a minap, hogy a királyi ügyészség a 100,000 forintos provizió dolgában Morzsányi és társainak csalás bűntette miatt való vád alá helyezését indítványozta.

A szenzációs bűnperben — szokatlannul rövid idő alatt — immár a budapesti törvényszék is meghozta határozatát: mely szerint hozzájárul az ügyészség javaslatához és Morzsányit, Spitzert és Mandlt vád alá helyezett.

E vádhatározatnak legsúlyosabb következménye lesz Morzsányi Károly dr. ügyvédre, a kit, ha a határozat jogerőre emelkedik, az ügyvédi rendtartás értelmében az ügyvédi gyakorlatról fel kell függeszteni.

— **Elveszett.** 25-én d. u. 6—7-ig elveszett egy arany karperecz kacsó alakú csüngővel a kurtá szappany utcában a tűzoltó torony átellenében, a megtaláló illo futalomban részesül. (Czim külmagyar-utca 1 szám. Méder Gy. József.)

MŰVÉSZET.

Uj darabok. Bosnyák Zoltán Tisztító tűz czinú új társadalmi színművét a Nemzeti Színház igazgatósága elfogadta előadásra. Az új színmű novemberben kerül színre. — A városligeti színikörnek legközelebbi üdonsága Feld Mátyásnak Agg szűzek (Trilby) című énekes vígjátéka lesz. A darabhoz Konti József írja a zenét. A színikör összes tagjai fellépnek benne és kiállításra nagy fényrel fog történni. Az üdonság, mely a Trilby első paródiaja lesz a színpadon, még talán e hó folyamán, vagy legkésőbb a jövő hó elején színre kerül.

Duse és Zaccani a Vigszínházban. A Vigszínház igazgatósága már most nagyban fáradozik rajta, hogy a színház jövő őszi évadját minél érdekesebb tegye. Értesítéstünk szerint az igazgatóság Olaszország két legnagyobb színésztehetőségét Duse Elenorát és Ernesto Zaccani-t több vendégfellépésre szerződtette a jövő ősze.

Az intendáns-válság. Nopcsa Elek báró lemondásának elfogadása befejezett tény lévén, a szabadelvű pártban nagyban folyik az intendáns-jelölés. Két komoly jelölt van és érdekes, hogy mindkettő felkező: Esterházy Kálmán gróf és Zichy Géza gróf. Esterházy Kálmán gróf és Zichy Géza gróf. Esterházy grófot, a ki a kolozsvári Nemzeti Színházban sok évig állott az élén, kiválóan alkalmasnak tartják az intendánsi állás betöltésére, mert egy multjában, mint általános ismert művészeti jóizlésében, takarékoságát látják. Viszont Zichy Géza gróf talentumán kívül felülről részesül nagy pártolásban. Nem tartják azonban kizártnak, hogy egyelőre csak kormánybiztos fog kinevezetni. Erre az eshetőségre Kammerer Ernő és Veszter Imre vannak kombinációban.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

A 16-ik §.

Budapest, máj. 26.

A képviselőház holnap iülésében folytatják az esküdtbírságokról szóló törvényjavaslat tárgyalását, mely még két vagy három ülést fog igénybe venni. A jövő héten kerül sorra a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslat tárgyalása, melynek közel 30 szakasza előreláthatólag hosszabb vitára fog okot szolgáltatni. Különösen a sokat vitatott 16. §-nál várható oly élénk és szenvedélyes vita, mely különösen az ellenzéki pártok mai határozatait után parlamenti életünkben kevés párját leli. A ma elterjedt hírek, hogy a kormány a 16. §-t el fogja ejteni, nélkülözik a komoly alapot. Erdélyi Sándor igazságügyminiszter ugyanis kijelentette, hogy a szakaszhoz minden körülmények között ragaszkodik.

Pártértekezletek.

Budapest, május 26.

Az országgyűlési nemzeti párt-nak tegnap este Horánszky Nándor elnök-lésével értekezlete volt a bűnvádi perrend-tartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalában, a melyet Hódossy Imre részletesen és behatóan ismertetett. Az előadó beszédében kiváltkép arra fektette a fűslyt s azt fejtegette különös részletesen, hogy a javaslat a sajtónak hivatását mikép benítja meg és a közérdeket miként fosztja meg azon alkalmától, melyet annak a sajtó jelenleg — meg nem kötött és szabad voltában — biztosít. Az élénk érdeklődéssel folytatott tárgyalás eredményekép sokak hozzászólása után határozatba ment — egyhangu helyes-lés közben, — hogy a 16. §. 2. pontját egy-szerint kihagyandónak tartja a párt és an-nak semmiféle képen módosított alakjához sem járul hozzá. A javaslatot még általános-ságban sem fogadja el. Kifejezte végül az értekezlet azon óhaját, hogy a párt tagjai az általános vitában minél számosabban vegye-nek részt.

Az országgyűlési Kossuth párt-nak tegnap este Kom-ját h y Béla elnöklete alatt értekez-le volt, melyen a bűnvádi perrend-tartás életbeléptetéséről szóló törvény-javaslatot tárgyalták. Elsőben is Kom-játhy bejelenti, hogy a párt által ki-küldött előkészítő bizottság a sérelmes 16. §. ellen tiltakozó népgyűlés szer-vezésében feladatához képest eljárt, részt vett a népgyűlésen is, a mely a legnagyobb rendben, sikeresen folyt-le. A mai értekezlet tárgyalá azután a törvényjavaslat ismert 16. §-át tűzi ki, a mely ellen a párt teljes erővel sikra száll. Gy ó r y Elek szükséges-nek tartja, a parlamenti akció érde-kében, hogy a párt-nak lehetőleg min-den tagja — már az általános vitá-ban is — részt vegyen, s arra mi-nél előbb föliratkozzanak. Hentaller Lajcs szerint a párt-nak minden parla-mentáris módot föl kell használni, hogy a 16. §-ból törvény ne legyen. J u s t h Gyula erre vonatkozólag utalt arra, hogy a párt már előbb elhatá-rozta, hogy a szóban lévő szakasz el-len minden erejével küzdeni fog s e vég-ből már vitarendező bizottságot is küldött ki, a melynek működése, hogy sikerrel járjon, kéri a tagok támoga-tását s a bizottság számára a föltétlen intéző hatalmat. A ritka nagyszámban jelen volt tagok majd mindannyiának hozzászólása után kimondották határo-zatképet, hogy m i n d e n parlamenti fegyvert felhasznál arra nézve, hogy a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat törvénynyé ne váljék. Értekezlet után még hosszasan együtt maradtak a párttagok, hogy megbeszéljék a vitában való részvéte-lük módozatait és sorrendjét.

A néppárt ma este tartott értekez-leben klubhelyiség kibérlése ügyében ta-nácskozott és a — „Kel. Ért.” jelentése sze-rint — bizottságot küldött ki, hogy egy már a Kossuth Lajos utca és Magyar-utca sár-kán kiszemelt helyiség kibérlésére nézve tegyen indítványt.

Országgyűlés.

Bpest, május 26.

A képviselőházban ma folytatták az esküdtbírságról szóló törvényja-vaslat tárgyalását.

Perczel felett előbb Molnár egy interpellációjára, azután Visontainak felett a Nopcsa-ügyben.

Perczel nagy zugás között kijelentette, hogy a Nopcsa ügyben a vizsgálat a vádak alaptalanságát derítette ki. Zajos ellentmondás a baloldalon.

Mégis daczára ennek Nopcsa lemondott.

Visontai Sema Perczel választát nem veszi tudomásul egyfelől azért, mert arról nem nyilatkozott, hogy a Nopcsa lemondását elfogadta-e?, másfelől nem felelt azokra a kérdésekre a melyek a közvéleményt felháborították.

Perczel viszont válaszában az feleli, hogy tőle függ Nopcsa lemondásának elfogadása. Hozzá teszi, hogy sokkal nagyobb a felháborodás azok ellen, kik Nopcsa ellen hajszát indították.

Tetszés jobbról zajos ellenmondás a baloldal részéről.

Botránynak nevezi. hogy a lapok úgy irtak, hogy nem csak a nők, hanem a férfiak sem olvashatták pirulást nélkül. Nagy zaj a baloldalon.

Ezután megleckéztette az újságírókat s beszédét azzal végezte, hogy most a 16-ik § 12-ik órájában a lapoknak kár volt ilyen nagy kirohanást rendezni.

Taps a jobboldalról, erős zugás a baloldalon. Visontai erőlyes hangon reflektált a miniszter szavaira s ezután a többség, mint rendesen tudomásul vette a miniszteri választ.

Elitelt diákok.

Budapest, máj. 26.

A rémuralomra emlékeztető szigorú ítéletet hozott a budapesti rendőrség az egyetemi hallgatókra, kik a kvóta felemelés ellen tiltakozó tüntetésbea tevékenyebb részt vettek.

E brutális ítélet ügyében interpelláltak ma a képviselőházban Olay Lajos és Holló Lajos.

Perczel belügyminiszter az ellenzék heves ellenmondása közben tiltakozott az ellen, hogy az ifjuság politikai kérdéseket az utcára vigyen. Szigoruan fog — ugymond — örködni a rend felett.

Holló rézzletesen elmondta a főkapitány megfélemlítési kísérleteit, a melyre instructiot felülről kapott.

Az ellenzék „gyalázat”, „gazság” stb. kifejezéssel kísértte Holló leleplezéseit.

Óriási zaj támadt, midőn Perczel felállt, hogy Hollónak is feleljen.

— Eláll, elláll, — hangzott viharosan.

Perczel szavaitalig lehetet érteni, melyekkel szemére lobbantotta az ellenzéknek, hogy az ifjuság élére Takáts Zoltánokat és Szeles Adorjánokat állít.

Balról óriási zaj szakítja félbe Perczelt, és elmondja a zaj csillapul-tával, hogy miért lett betiltva az ifjuság gyűlése.

Mikor az egyetemi rectort és dékánt emliti, viharos éljenzés tört ki, és mikor a főkapitányról szólott óriási abezug hangzott fel. A miniszter beszéde végén erős „hoch” tört ki.

Holló válasza után a többség a miniszter választát tudomásul vette.

Az ifjuság tüntetése.

Budapest, máj. 26.

Az utcán az egyetemi ifjuság nagy csoportban verődött össze, s midőn Perczel távozott a házból, óriási „abezug” zugott fel. Hollót pedig az ifjuság lelkesen megéljeneste.

III. Béla hamvainak elhelyezése.

Budapest, máj. 26.

A mai hivatalos közli ó Felség-nek Bánffyhoz intézett legmagasabb kéziratát, melyben utasítja, hogy haladéktalanul intézkedjék, hogy III. Béla király hamvai a Mátyás templomban méltó sírrelébe helyeztessenek el, a felség magánpénztárából.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY,

Hirdetések.

Sz. 566—1897. végr.

443. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében azonnal közhírré teszi, hogy a Kolozsavart városi kir. járásbíróság 1896. évi 12824. számú végzése következtében Kőváry Mihály ügyvéd által képviselt Nemes Irma javára Debreczeni Balázs ellen 5000 forint — kr s jár. erejéig 1896. évi július hó 20-án fogamatositott kielégítési végrehajtás útján felül lefoglalt és 579 forint 50 krra becsült butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsavart városi kir. bíróság 6243. — 1897. számú végzése folytán 5000 forint tőkekövetelés, — ennek végzés szerinti napjától járó 6 és 7%, kamatai és eddig összesen 146 forint 61 krral bíráltag már megállapított költségek erejéig Kolozsavart Rákóczy-u. 6. sz. leendő eszközölésére 1897. évi május hó 28-dik napjának délután 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók azonnal oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáról alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsavart, 1897. évi május hó 14. napján.

PAP JENŐ,
kir. bírósági végrehajtó.

LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerész M.-Ujvárt.

Ajánlja patkány és egérgusztításra a legbiztosabb hatású

„Patkány és Egérgusztító“-t,

mely minden körülmények közt 6—8 nap alatt minden

patkányt és egeret

kiirtja a mit számos elismerő nyilatkozatok bizonyítanak.

A patkány- és egérgusztítónak azon megbecsülhetetlen előnye van minden más patkány és egérgusztító szer előtt abban, mert bátran nappal is alkalmazható, a nélkül, hogy a háziállatokat gondosan el kellene zárni, mert azoknak nem árt, de azok azt meg sem eszik.

Teljesen kipróbált szer és hatása bámulatos.

Ára 1 doboz patkány vagy egérgusztítónak használati utasítással 1 forint.

Ára 6 doboz patkány vagy egérgusztítónak használati utasítással 5 forint.

Kapható Kolozsavart: 444. (1—3)

BURGER FRIGYES gyógyáru-üzletében,

vagy a kizárólagos készítőjénél

László József gyógyszerésznél M.-Ujvárt.

Szeszgyár, finomító és gőz-téglagyár M.-Vásárhelyt.

Nagyérdemű építési vállalkozók, építetők közönség szíves figyelmébe!

Medgyesfalvi gőz-téglagyárunkban

előállított kiváló minőségű

Keránit, Travers, nyers építményű téglák,

ugyszintén

egész könnyű új mintájú fedéleserép,

valamint

összes különleges téglából

állandó raktárt tartunk helyben, Nagy-utca 32. szám alatt levő Rum, Likör-gyári és szeszgyárudai raktárhelyiségünkben,

a hol ezek bármikor megtekinthetők és bármely mennyiségben felette jutányos árban beszerezhetők.

BÁRÓ BORS és TÁRSA,

szeszgyár, finomító, gőz-téglagyár, szesz-, likör- és rum-gyárak

Marosvásárhely — Kolozsavart.

Szesz nagykereskedés Nagy-utca 32. sz.

Táviratcím: REIMANN KÁROLY Kolozsavart

Reimann Károly

Kolozsavart,

a Benigni-palota átellenében.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni ez évre bevásárolt

hazai és külföldi márványaim,

ugyszintén Bémis, Schwéd, Bajor és Porosz gránátait, továbbá Syenit, Diorit, Labrador, Gabró stb. első osztályú sűrűveim nagyon szép vasztékban megérkezett; s mintán már 9 éve hogy a legnagyobb sűrűgyárosoktól szerzem be készleteimet, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönséget a legjutányosabban szolgálhatom ki.

Továbbá raktáron tartok saját termelésű Bácsoroki mészko sirméleket; elvállalok bármiféle nagyobb szabású épület-munkákat, sűrűgyőkeket vasrúccsal vagy anélkül és durva anyag szállítástokat Bácsoroki köveimből nagy mennyiségben is.

Rajzokat ingyen és bérmentve küldök.

Ügynökök mellőzése végett kíváncságra személyes felvilágosítás is szolgál.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, kiváló tisztelettel:

REIMANN KÁROLY,

kőfaragó mester és sűrű-raktár tulajdonos.

294. (16—20)

Minden háziasszonynak legjobban ajánlva!

„ACETINE“

10-szeres borecztelől igen előnyös árban kapható minden fűszerkereskedésben.

Egy kitűnő, zamatos borecztet előállításához 10 deca „ACETINE“ szükségeltetik, mely 1 liter vízzel hígítandó föl.

Az ily módon előállított borecztet kitűnően érvényesül saláták készítésénél, főzésnél; az ugorka és paszuly besavanyításánál pedig éppen nélkülözhetetlen, mivel minden besavanyítandó ezen borecztben legjobban tartja magát.

451. (3—5)

Mélyen leszállított gyári árak!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy építkezés miatt

Kolozsavart, főtér 23. sz.

FRANK KISS JÁNOS FIAI

cég alatt 44 év óta fennálló üzletünknek teljes felosztására határoztuk el magunkat. Ennek fogva az összes

üveg, porcellán és lámpa készletet

gyári árakon alól mélyen leszállítva árusítjuk el, ezáltal mindenkinek kedvező alkalmat nyújtunk szükségletét legelőnyösebben beszerezhetni.

Kérjük tehát a t. vevőközönséget, hogy ne mulassza el ezen kedvező alkalmat felhasználni és minél b. megrendeléseivel megtisztelni.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Frank Kiss János fiai.

375. [7—x]

Mélyen leszállított gyári árak!

Ajánlom részlet-fizetésre

a világhírű

„CHICAGO“

kerékeimet, a melyek a legfinomabb valódi angol-acézból vannak készítve és minden év újítással ellátva, (u. m. D forma magas váza, le és feltehető nagy 72 átviteli kerékekkel, a mely össze van kötve a hajtókarral és így minden kerékpáros tudja annak nagy előnyét) a gép súlya 11 és 13 kg.

Nagy kerékpárjavító műhelyem van, úgy, hogy minden munkát jól és gyorsan készítek vidékre is.

Minden családnál szükséges egy varró-gép, azt pedig legjutányosabban csak

Bernáth Ede Sándornál

(Vashid mellett)

lehet kis havi részletfizetésre úgy a vidékieknek, mint a helyben lakóknak venni.

Nagy raktáron van: Singer, Medium, Titania, Minerva, Howe, Cylinder, Láncszemelő, Gritzner, kis és nagy Körhajós, Kézi, Harisnyakötő és a legújabb Kézi himző-gép, a melyen 1/2 óra alatt bárki megtanul dolgozni.

A régi gépet becserelem bármely fajtára. Javításokat olcsón és jól végzek.

442. (7—15)

A M. Kir. Államvasutak

BUDAPEST,

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplő garnitúráit, ipari célokra alkalmas „Compound“ lokomobíljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsológépeket, Stibor-féle körfűrészeket, kaszáló és arató-gépeket.

Továbbá SACK-féle ekeket, vető-gépeket, boronákat és egyéb gazdasági gépeket.

A FAIRBANKS-féle mérleggyár kizárólagos képviselője.

— ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE. —

352. (3—10)

Gépgyáranak Vezérügynöksége

Váci-körút 32. sz.

SÁRGA JÁNOS

ÉKSZER- ÉS ÓRA-ÜZLETÉBEN

KOLOZSAVART, HID-UTCA 11. SZÁM ALATT.

Előnyös ár mellett, nagy választékban és izléses kivitelben raktáron vannak:

arany- és drága-kő ékszerek, ezüstneműk,

arany lánczok, jegy-gyűrűk, schweitz arany-, ezüst-, fali-, inga- stb. órák,

Antique ezüstneműk és órák.

Ékszerek, arany-, ezüstneműk teljes értékben megvételnek vagy becserelelnek.

Javítások pontosan.

Becsés pártfogást kérve tisztelettel SÁRGA JÁNOS.

322. (14—100)

ELADÓ

EMELETES HÁZ

A TRENCOSIN-TÉREN.

Bővebb felvilágosítással szolgál a kolozsavart ev. ref. collegium gazdasági felügyelője, (Belső-farkas utca 19. sz. emelet.)

482. (3—8)

Az 1895. évi csepp és az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen osztes bántalmait u. m.: köszvény, csusz, reuma, ischias, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, a mennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri beörszolásnál a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb hatású 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapest: Török József ur gyógyszerárban király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárban váci-körút 17. sz. — Ugyiszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárban, valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél S.-A.-Ujhely.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek.

Ugyiszintén Kolozsavart: Hintz György, Wolff János, Fraxler László és Páll Gerő uraknál.

484. [8—10.]

SIMONFFI ISTVÁN

— 20 év óta fennálló —

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje

Kültörda-utca 48. sz. Telefon sz.: 85.

Elvállal mindennemű vas- és fémtárgyak leöntését a napi árak mellett.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, vízikerekek, malomszerkezetek, malátaszűrők, közlötengelyek, csapágys, fogaskerekek, szíjkorongok stb. elkészítésére, valamint mindenféle gépalkatrészek és gépek kijávitását elvállalja.

Készletet tart saját gyártmányaiából: egyes, kétfős és három-borozás ekék, új szerkezetű váltó vagy hegyi ekék és boronák; kézi cséplőgép egyesítő luczra és löherfejű készülékkel; kézi vagy járgányhajtasra, tisztító rosták, kukorica morzsológ, szállítógépek, borsajtók és több más gépekből, melyeket a n. é. közönség b. figyelmébe ajánl.

BICZIKLISTÁK FIGYELMÉBE!

VALÓDI ANGOL

„The Flyer“

417. [3—10] BICZIKLIK.

Urak és hölgyek számára.

160 forinttól 200 forintig.

Cséplőgép tulajdonosok figyelmébe!

Több darab löhere cséplőgép helyszűke miatt olcsó árban előállítási áron alól eladó; cséplő naponta 8—12 métermázsra tisztá magot. Munkájáért jótállás vállaltatik!

Árjegyzékek kívánatra küldetnek.